

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Emigrantlitteraturen (1872)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 74. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992359921360/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

og højmodige; der har de nu igen udstedt en Straf-Eftergivelse, hvorfra Ingen er udelukket uden alle de, som har gjort Oprør. Det minder mig om en Salme, der forherliger den jødiske Guds Bedrifter. Han har dræbt dem og dem; thi hans guddommelige Godhed varer evigt; han har druknet Farao og hele hans Hær; thi hans guddommelige Godhed varer evigt; han har slået alle Ægypternes Førstefødt med Døden; thi hans guddommelige Godhed o. s. v. o. s. v.»

«De synes mig ikke demokratisk. Jeg tror som De, at der paa Bunden af Revolutionsmændenes Sjæle er Svig og Raseri. Men jeg holder mere af Svig og Raseri, der omstyrter Fæstninger og afskaffer Titler og andre Dumheder af den Art, og som sætter alle de religiøse Drømmerier paa lige Fod, end af den Art Svig og Raseri, som vil bevare og helligvie hint elendige Misfoster af Jødernes barbariske Dumhed, podet ind paa Vandalernes barbariske Uvidenhed.»

«Jo mere man tænker over det, des mere opgiver man at begribe et *cui bono* (et til Fordel for hvem?) i denne Taabelighed man kalder Verden. Jeg forstaa hverken Maalet eller Bygmesteren eller Maleren eller Figurerne i denne *Laterna magica*, af hvilken jeg har den Ære at udgøre en Del. Vil jeg forstaa det bedre, naar jeg engang er forsvunden fra denne trange og mørke Klode, paa hvilken det morer jeg véd ikke hvilken usynlig Magt at lade mig danse med eller imod min Vilje? Det véd jeg ikke. Men jeg er bange for, at det forholder sig med denne Hemmelighed som med Frimurenes, der kun i de Uindviedes Øjne er noget værd.»

Man vil efter at have læst disse Brudstykker ikke undre sig over, at hin Bog om *Religionen*, der ved Aarhundredskiftet var anlagt og bestemt til fra et protestantisk Standpunkt at udføre samme Bedrift som Chateaubriand samtidigt iværksatte fra et katolsk Udgangspunkt: nemlig at genindføre den religiøse Aand i Frankrig, i sit oprindelige Udkast havde et ganske andet Præg end den senere fik. De første Afsnit af den, der blev skrevne ganske paa det 18de Aarhundredes Vis, vilde, hvis de forelaa trykte, i Constants Liv betegne nøjagtigt det samme Udviklingstrin som Bogen om *Revolutionerne* betegner i Chateaubriands. Som Værket nu i sin endegyldige Form tilhører den franske Literatur, udmærker det sig ved en rolig, lidenskabsløs Stil, et fordomsfrit Blik og en for Døtiden ikke almindelig Lærdom. Men